

Selskabet for Eger Sogns Vel. Indberetning for Aaret 1812

I Selskabets Samling den 13de April blev Følgende forhandlet:

- 1) Formanden fremlagde sin Indberetning til Directionen i Selskabet for Norges Vel af 14de December 1811, om det af Hr. F. Neumann indgivne Forslag til at forekomme den herskende Mangel paa Tjenefolk, samt hans Brev til Budskeruds Amt, af 7de December s.A., om at erholde udleveret de i Aaret 1806 omsendte Subscriptions-Planer til en Oprettelse af en Arbeids-Anstalt.
- 2) Hans Poulsen gjorde Forklaring over Indretningen af Liinbrydnings-Maskinen paa Ullevold, og anmeldte, at han havde bestilt for Selskabet en Tegning af en Tærsk-Maskine.
- 3) S.T. Hr. Justitsraad Wulfsberg fremlagde et Forslag om at overlade Jord til Udsæd af Potates, og blev ved den Anledning af Selskabets Medlemmer udlovet Jord til Udsæd af 51 Tønder Potates.
- 4) I Anledning af et Brev fra Classen for Huus-, Fabrik-, og Konst-Flid i Selskabet for Norges Vel af 27de October 1811, bleve opgivne de her i Sognet værende Arbeidere i Træe, og er en Fortegnelse over Samme, tilligemed nogle Prøver af deres Arbeide, sendt den respective Districts-Commission i Drammen under 20de Novbr. 1812. Ligeledes bleve, ifølge ovenmeldte Classes Begjering, afkjøbte Smeden Henrik Knudsen adskillige Partier større og mindre Bore.
- 5) Hr. Peder Schmith paa Herstrøm anbød Selskabet paa sin afdøde Faders Vegne 500 Rdlr. at udbetale i 4 Terminer. I denne Samling indgik som Medlemmer i Selskabet Dhrr. Elias og Peder Smith og Poul Hofgaard fra Drammen.

I Samlingen den 1ste Juli blev Følgende forhandlet:

- 1) blev forelæst et Brev fra Drammens Districts-Commission af 22de Mai, hvormed fulgte et Kremmerhuus med Valmue-Frøe, der var blevet Hr. Jørgen Omsted leveret: ligeledes en Skrivelse fra Vice-Statholderskabet af 30te Juni, der anmelder Modtagelsen af Selskabets Love.
- 2) Lensmand Gram gav Beretning om, hvorvidt de til at hemme Løsgængerie gjorde Foranstaltninger ere blevne fremmede, hvoraf Resultatet blev, at af 98 løse Personer, som af Lensmanden vare blevne opgivne, bleve 10 actionerede, af hvilke 7 imidlertid havde faaet fast Tjeneste. Ligeledes anmeldte han, at der ved Steenberg-Arbeidet vare antagne 80 faste Arbeidere.
- 3) Af Hr. F. Neumann blev fremlagt et Forslag om at oprette et Bygde-Magazin for Potatos, ligeledes af Hr. A. Neumann et Forslag om at benytte Nelder til Væven.

I Selskabets Samling den 2den September blev vedtaget: at de fra Præsten Hr. Holst i Røgen Selskabet tilsendte trykte Love for Hjælpe-selskabet i bemeldte Sogn, sigtende til at betrygge og erstatte Tabet af Heste og Creature, skulde bekjendtgjøres Almuen ved Tinget, og en Subscriptions-Plan, til at erholde en lignende Indretning for Eger Sogn, fremlægges.

Oprettelsen af et Potatos-Magazin for Sognet blev besluttet, og at Samme skulde opføres af Bindingsverk, 30 Fod lang, 20 Fod bred og 4 Fod høi, efter en Indretning hvortil Hr. Saugfoged H.P. Testmann paatog sig at gjøre Plan.

Til Slutning blev forelæst et Forslag af Hr. F. Neumann om Præmiers Udsættelse til Opmuntring for Haandverkere i Sognet.

I Selskabets Møde den 2den December bleve:

1) de indkomne Æskninger af de for 1812 udsatte Præmier undersøgte af Bedømmelses-Commissionen, og tilkjendte Følgende:

Præmien No. 1. A) Johannes Amundsen, for 34 Aars Tjeneste paa Gaarden Bryhn, første Agtelsestegn. B) Anne Hansdatter, for 27 Aars Tjeneste paa Gaarden Mosnæs, andet Agtelsestegn. C) Johannes Olsen, for 24 ½ Aars Tjeneste paa Gaarden Lobben, tredje Agtelsestegn.

Desforuden blev ved Sømmens kud af adskillige af Selskabets Medlemmer gjort Udvei til at forskaffe et Agtelsestegn af tredje Grad til 7 Personer, som havde meldt sig til Præmien, og som havde tjent her i Sognet paa eet Sted fra 17 ½ Aar til 11 Aar. Af Husmænd bleve følgende tilstaaede Præmie: Hans Gulbrandsen Røste 20 Rd., Jørgensen Andersen Steensæt 15 Rd. og Ole Mikkelsen Grav 10 Rdlr.

Præmien No. 2 tilkjendtes Anders Andersen Synju for at have optaget 400, og Ole Olsen Futterud 100 Favne Grøfter, paa Vilkaar, at de ved Præmien gjorde Betingelser befindes opfyldte.

Præmien No. 3 blev tilkjendt Niels Jaensen Bjerka for 828, og Jonas Pedersen for 600 Favne Grøfter, som de havde optaget for Folk i Sognet.

Præmien No. 4 tilfaldt Bonden Ole Eriksen Nebberg for Oprydning af 12 Maal øde Mark; dog skal Arbeidet først besigtet.

Huusmand Ole Jørgensen Synju-Eie erholdt Præmien 15 Rdlr. for Oprydning af 5 Maal Jord.

Præmien No. 5 tilkjendtes ovenmeldte Ole Jørgensen Synju-Eie for at have opspadet 2 Maal.

Til Præmien No. 6 og 7 meldte Ingen sig. Til Præmien No. 8 meldte sig kun een Concurrent, som ei dertil fandtes værdig. Præmien No. 9 og 10 kunde endnu ei komme i Betragtning, da Æskningstiden ei var udløben.

Præmien No. 11, 30 Rdlr., blev tilkjendt Bonden Anders Andersen Synjus

Kone for 345 Alen Vævning af Liin og Uld. 10 Rd. bleve tillagt Huusmand Ole Andersen Synju-Eies Kone for 103 Alen Vævning. Væversken Mari Amundsdatter erholdt Præmien 30 Rd. for at have vævet for Sognets Folk 656 Alen af Bomuld, Uld og Liin. For Anne Larsdatter Steenshorne-Eier blev ved privat Subscription samlet 20 Rd. til Belønning for at have vævet for Sognets Folk 554 Alen.

Af S.L. Hr. Justitsraad Colletts Præmier tilfaldt No.1, en Væverstol med Tilbehør, ovenmeldte Væverske Mari Amundsdatter. Til No.2,3 og 4 af bemeldte Præmier meldte sig Ingen.

Ihenseende til Præmierne for Aaret 1813 vedtog man, at udsætte Bestemmelsen derom til Dagen efter Nytaar, og blev da en Liste over Samme forfattet, hvoraf hermed følgende tvende trykte Exemplarer. Selskabet vedtog, at dets aarlige Møder herefter indskrænkes til tvende om Aaret, nemlig hver første Onsdag i Juli og December.

Ligeledes blev vedtaget, at der fra 1813 Aars Begyndelse af skulde gjøres et Forsøg med Søndagsskolers Oprettelse i Dorperne Vestfossen og Hougsund for Selskabets Regning.

Den for Sognet oprettede Potatoskjelder, som af et Par dertil unævnte Medlemmer af Selskabet var bleven besigtiget, blev anmeldt, at være fuldkommen færdig og hensigtsmæssig indrettet.'

Dhrr. Jens og Paul Hofgaard fra Drammen forpligtede sig til at erlægge i aarlig Contingent til Selskabet hver 100 Rd. saalænge de ere Medlemmer af Samme. Saaledes at være ekstraheret, conform med Selskabets Protokol, bevidner Hougs Præstegaard, den 12te Juni 1813. Schmidt,
Selskabets Formand.

Til Districts-Commissionen af Selskabet for Norges Vel i Drammen.

Selskabet for Eger Sogns Vel udsatte i sit Møde den 2den Januar 1813 følgende Præmier:

- 1) Et Agtelsestegn, bestaaende af et Sølvbæger, vegtig 10 Lod, med en passende Indskrift, for den Bonde-eller Husmands-Søn i Sognet, som fra nu af og til Udgangen af Aaret 1816 har anvendt 4 Aar paa at lade sig oplære i Tømmermands-Arbeide, saaledes, at han da kan bestyre Opførelsen af et tømret Bygning med Laster til Vaaningshuus, og som heri har bragt det til den største Fuldkommenhed. De Præmie-Søgende maae med antagelige Beviser godtgjøre deres Duelighed, og desuden forbinde sig til at forblive og arbeide i Bygden i det mindste i 10 Aar.
- 2) Et lige Agtelsestegn for den Bonde-eller Husmands-Søn, som i

samme 4 Aar har lært Snedker-Professionen til største Fuldkommenhed, og derfor præsterer antageligt Beviis, med samme Forpligtelser, som ved første Post.

3) Et lige Agtelsestegn for den Bonde-eller Huusmands-Søn, som i samme Tid lærer Muur-Professionen til største Fuldkommenhed, saaledes at han feilfrit kan opføre en Skorsteen og en Bagerovn, samt Kjeldere og Mure under Bygninger, og beviser dette paa antagelig Maade; Alt under Vilkaar, som ved den tvende forrige Poster.

4) For den Tjenestekarl, som anvender Vinteraftnerne til nyttigt Haandarbeide af ethvert Slags til Husets Gavn, men i Særdeleshed ved at forfærdige alle Slags Red-skaber, der udfordres til Jorddyrkning.

a. Den, som heri bringer det til største Fuldkommenhed, erholder et Agtelsestegn af et Sølvbæger paa 8 Lods Vegt, med en passende Indskrift.

b. Den, som dernæst har gjort sig meest fortjent, erholder ligeledes et Agtelsestegn af en Sølv-Spiseskee paa 4 Lod, med Indskrift.

c. Den Tredie, som hertil findes fortjent, erholder og et saadant Tegn, bestaaende af et udmærket Hattespænde af 2 Lod Sølv. Arbeidets Udførelse maa bevises med Huusbondens Attest, bestyrket med 2 andre agtværdige Mænds Vidnesbyrd.

5) For Humlehaugers Anlæg:

a. For det største, ikke mindre end 20 Al. i Fiirkant, eller 400 Qvadrat-Alen, udsættes en Præmie af 20 Rdlr.

b. For den næst største, ikke mindre end 16 Alen i Fiirkant, eller 256 Qvadrat-Alen, en Præmie af 15 Rdlr.

c. For en Humlehauge, ikke mindre end 12 Alen i Fiirkant, eller 144 Qvadrat-Alen, en Præmie af 10 Rdlr.

Disse Humlehauger maae anlægges i dette Aar, og Præmierne askes ved Udgangen af Aaret 1815, da det med antagelige Attester maa bevises, at Humlen i Aaret 1815 har været i fuld Flor, ligesom og Prøver af den i benævnte Aar avlede Humle maae indsendes til Selskabet, og vil der, i Tilfælde af Concurrence, tages Hensyn til de fortrinligst anlagte og pleiede Hauge.

6) En Præmie af eet eller tvende gode Almueskrifter med Indskrift: "Flittigheds Belønning for 1813 af Selskabet for Eger Sogns Vel", eller 20 Rdlr. i Penge, udsættes for den, der i bemeldte Aar flittigst og med meest Nytte har søgt de i Vestfossen og Hougsund oprettede Søndagsskoler, og godtgjør dette med vedkommende Læreres Attest. For den, som dernæst udmærker sig heri, udsættes en Bog, eller 10 Rd. i Penge.

7) For den Bonde i Sognet, som inden 1813 Aars Udgang med Beviis godtgjør, at have i bemeldte Aar gravet det største Antal Favne af nye

aabne Grøfter, ei Mindre end 300 Favne, og at have bortkjørt den opkastede Grøftfyld fro at anvendes til Gjødseblanding, udsættes en Præmie af 30 Rdlr. Disse Grøfter maae ikke være mindre end 3 Alen brede. For den, som dernæst optager det største Antal, under samme Betingelser, udsættes en Præmie af 15 Rdlr.

8) En Præmie af 25 Rdlr. udsættes for den Bonde i Sognet, som i 1813 har opryddet af øde Mark det største og vanskeligste Stykke Jord, ikke Mindre end 5 Maal, til 8 Sex-Alens Stænger i Fiirkant. Ligeledes en Præmie af 15 Rdlr. for den Huusmand, som har rodhugget og opryddet det største Stykke Jord.

9) En Præmie af 15 Rdlr. udsættes for den Huusmand i Sognet, som godtgjør, at have i 1813 med Spadet oparbejdet det største Stykke Jord, dog ikke mindre end eet Maal. Ligeledes 10 Rd. for den, som dernest paa samme Maade forarbejder det største Stykke Jord.

10) En Præmie af 100 Rd. udsættes for den Bonde, som til 1814 Aars Udgang udlægger, indhegner og bringer i dyrket Stand det største Areal Jord, ei mindre end 4 Maal, til Haugedyrkning (Potatos-Avling undtagen) og Frugttræ-Plantning. 60 Rd. for 1 Maal, og 40 Rdlr. for 2 Maal, under samme Betingelser.

11) En Præmie af 20 Rdlr. udsættes for en Bonde, som til September 1813 har udlagt de fleste Bie-Stader, dog ikke Mindre end 3 Stykker, og 10 Rd. for den, som dernæst har de fleste.

12) En Præmie af 30 Rd. udsættes for en Bondekone i Sognet, som inden November-Maaneds Udgang 1813 godtgjør, at have i bemeldte Aar virket det største Antal af uldne Bomulds-og Linned-Tøier, af bedste Bonitet, dog ikke Mindre end 200 Al., hvoraf Prøver maae indsendes til Selskabet. Ligeledes 10 Rd. for den Huusmandskone i Sognet, som under samme Betingelse fremviser Prøver af den største og bedste Mængde Vævne, dog ei under 50 Alen. Ligeledes udsættes en Præmie af 30 Rd. for den Væverske i Sognet, som for Betaling har vævet for Sognets Folk, ikke mindre end 500 Alen, af Uld, Bomuld eller Liin; samt 15 Rdlr. for den, som under samme Betingelser har vævet det næst Meste af alle Sorter.

Beständig hjældende Præmier for følgende Rovdyrs Udryddelse: 10 Rd. for hver skudt, og 5 Rd. for hver paa Aat fangen Ulv: 3 Rdlr. for hver Ræv, og 1 Rdlr. 48 sk. for hver Hønsehøg.

Præmier, udsatte af Justitsraad Collett.

1) For det Fruentimmer af Bondestanden, der til dette Aars December-Møde godtgjør, at have vævet det meste Tøi, udsættes Præmie af en

Væverstol med Tilbehør.

2) For den af de Faldnes efterladte Enker eller Børn, der til samme Tid godtgjør, at have spundet meest og bedst Linned- eller Uld-Garn, udsættes en jernbeslagen Træk-kjærre, og for den dernæst en Væverstol.

3) For den af de Samme, der til samme Tid godtgjør, at have med Spaden oparbejdet det største Stykke Jord, dog ei mindre end $\frac{1}{2}$ Maal, udsættes en jernbeslagen Træk-kjærre; for den dernæst 2de Jernspader og en toget Hakke.

4) overlader han Selskabet et Dosin Uld-Skotrokke, hvoraf det til Udlaan kunde bestemme det Halve, og det andet Halve til Præmier for de Børn under 13 Aar, der godtgjøre, at have spundet meest og bedst Uldgarn paa Skotrok.

Præmierne afhentes paa Hasselverket, hvor ogsaa Uld til Spind, imod Seddel fra Sognepræsten, kan erholdes.

C.W.Heber,

p.t. Selskabets Secretair.